

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN

REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXIX.

Číslo 7–8.

Komárno, júl–august 2018

Cena 60 centov

RADUJME SA V PÁNOVI VŽDYCKY!

Sú na svete ľudia, takzvaní chybojedi, modernejším jazykom by sme ich mohli nazvať perfekcionisti. Tí to majú v živote ťažké. Koláč, ktorý upečú, je málo šťavnatý a vždy mohol byť ešte vyšší; zelenina v zaváraninovej fľaši mohla byť naukladaná ešte nápaditejšie a krajšie; ak sú to napríklad klaviristi, skladba, ktorú zahrali, nikdy nemá to správne tempo alebo ten správny výraz. Šaty, ktoré si oblečú, sú síce pekné, ale suseda má ešte krajšie. Záhrada, o ktorú sa starajú, je ako zo škatuľky, ale predsa tam mohlo byť viac mrkvy a kalerábu. Ich deti môžu mať dobrú prácu, ale vždy by sa dalo nájsť ešte lukratívnejšie miesto. Takíto ľudia sú večne nespokojní, večne niečo hľadajú a odráža sa to aj na ich tvári. Nemusia sa vyslovene mračiť, len skrátka nežiaria.

Na druhej strane sú tu ľudia, ktorým chyby až tak neprekážajú, a dokážu sa cez ne ako-tak preniesť. No niečo, čo majú obe skupiny ľudí spoločné, niečo, čo je vlastné každému z nás, je neuhasiteľná túžba po radosť. Akési prázdno, ktoré v sebe máme a ktoré sa snažíme zaplniť každý, ako vieme. Hľadáme vokol seba ten správny kúsok puzzle, ktorý by pasoval do našej neúplnej skladačky. Skúšame to zalepiť dobrým manželstvom, deťmi, dobrou prácou, dobrým odpočinkom, dobrým filmom, dokonca niekto si naivne myslí, že tú dieru vyplní kúskom dobrej pizze alebo slaninky. A naša tvár žiari menej a menej.

Myslím, že chyba nie je v tom, že túžbu po radosť vôbec máme. Tak nás predsa stvoril Pán Boh. Skôr robíme chybu v tom, že sa prehrabávame desiatkami iných puzzle v nádeji, že nájdeme ten svoj chýbajúci dielik, a pritom odpoveď nám Pán Boh už dávno dal. Ten posledný dielik našej skladačky dostaneme až v nebi, keď osobne uzrieme nášho Spasiteľa, keď konečne spočinieme v Božom náručí. No dovtedy nám Pán vraví: „Radujte sa v Pánovi vždycky“.

Akým budeme tu na zemi bojovať svoj dobrý boj viery a čakať na Pána, môžeme sa radowať, lepšie povedané: ďakovať. Nehľadieť na to, čo nemáme, ale chváliť Boha za to, čo nám už daroval. Za nové ráno, za úsmev vnúčaťa, za rany, ktoré nás posunuli správnym smerom, i za to, že nás Pán zavolať po mene a raz ten posledný kúsok nášho puzzle radosť vloží na to správne miesto.

Jarmila Šikorová

Je leto

A my si chceme oddýchnuť. Opúšťame svoje domovy, prácu, povinnosti a ideme niekam, kde chceme zabudnúť na všetky povinnosti, termíny, stres, nepríjemných šéfov, kolegov... Teda, aspoň taká je naša predstava. Zo skúseností vieme, že naše myšlienky naskočia do auta a trápia nás ďalej. Už je to dávno, čo apoštol Pavol napísal list Filipským kresťanom. To o čom hovorí, nám však môže pomôcť pri skutočnom oddychu. Dôležité je aj miesto, odkiaľ to píše: „Som v okovách pre Krista“ (1,13). Žiadne more, piesok, ale jedno neútluné miesto s obmedzeným pohybom – väzenie a okovy. Napriek tomu hovorí o pokoji a neutíchnajúcej radosť. Práve z tejto situácie pochádzajú známe slová: „Radujte sa neprestajne“ (4,4). Ako je možné, že dokáže hovoriť o túžbe po smrti, o radosť z problémov, o nevraživých rivaloch a prežívať pritom veľkú radosť? Nuž tu je jeho odpoveď: ustúpiť od seba samého, od strachu, ktorý nami lomcuje, od strachu o svoju osobu, od nepríjemnej otázky ako to so mnou dopadne, od obľúbenosti a vlastnej prestíže, od sústredenia sa na seba. Odkladá svoje JA a necháva prehovoriť to, čo ho presahuje. „Nech sa akýmkoľvek spôsobom ... zvestuje Kristus“ (1,18). Kristus! Keď zistíme, že na svete sú dôležitejšie veci než ja, a moje problémy, až potom prežijeme skutočnú radosť a vnútorný pokoj. Preto, keď sa budete baliť na dovolenku, zabaľte si aj svoje starosti do pomyselného balíčka, odnesť pod Golgotský kríž a nechajte ho Pánovi. Nech vám ani nenapadne, zobrať si časť starostí domov či na dovolenku, aby ste sa mali nad čím trápiť. Našou úlohou je „zvestovať Krista“ o ostatné sa postará jeho Duch (1,19). Ten to vie najlepšie.

Andrea Korečková

Dňa 5. júla si kresťania pripomínajú sviatok vierozvestcov Konštantína Cyrila a Metoda. Títo vzdelanci roku 864 dorazili na územie Veľkej Moravy, kde šírili kresťanskú náuku prostredníctvom slovanskej reči. Konštantín tiež zostavil slovanské písmo hlaholiku, v ktorej mohli byť spísané liturgické knihy. Krátko po ich smrti však slovanská liturgia na území Veľkej Moravy zanikla. Dielo Konštantína Cyrila a Metoda si evanjelici všetkých vierovyznaní s úctou pripomínajú.

jú, no ich sviatok nesvätia. Dňa 6. júla si mnohí ľudia v Čechách a na Slovensku pripomínajú upálenie majstra Jana Husa. Tento český vzdelanec od roku 1402 kázal v Betlehemskej kaplnke. Verejne kritizoval nešváry v kresťanskej cirkvi a požadoval jej radikálnu obnovu. Roku 1414 bol pozvaný na Kostnický koncil, v priebehu ktorého bol zatknutý, odsúdený a napokon 6. júla 1415 upálený. Jeho odkaz však pretrval až doposiaľ.

MYŠLIENKY

RADUJTE SA!

Na začiatku, pred vstupom evanjelia do tohto sveta, stojí pochmúrne veľkonočné ráno. Inak povedané, nultou kapitolou cirkvi je obraz, ktorý dôverne poznáme z novozákonných evanjelií: ženy, uberajúce sa k hrobu – kde by mal byť mŕtvy Kristus –, s úmyslom dokončiť pohreb, tak ako ho predpisovala starodávna tradícia a so starostou, kto odvalí ťažký, zapečatený kameň.

Žiaľ, tento obraz poznáme nielen z biblickej tradície. Dnes v ňom síce vystupujú iné postavy, aj prostredie je iné, hra farieb a podobne, ale myšlienka – t.j. ako vyzeráme, či ako nás svet vidí –, ostáva tá istá. To, že Kristus vstal a isto vstal, ako keby ešte stále nezaznelo v moci. Kdesi v spomienkach možno čosi

mi, ako pohnúť rôznymi nepohnutelnými balvanmi každodenných problémov a starostí, kto odvalí zatarasené chodníky, cestičky, cesty, po ktorých sa uberať za naplnením svojich predstáv, želaní, čiastočných a potom aj konečných cieľov života. Pre kolkých našincov ostáva duchovným rozmerom to, čo si kedy si nachystali do príručných tašiek na cestu týmto svetom ako pomôcky či prostriedky na udržiavanie tradície. Zachovať, udržať pri živote duchovný odkaz rodičov, starých rodičov, povedomie o cirkevnej príslušnosti a pod.

Príbeh pochmúrneho veľkonočného rána ako predstupňa novej budúcnosti, sa však definitívne končí pri prázdnom hrobe a stretnutí so vzkrieseným Kris-

Pred tvárou Hospodina

Nechcem sa, ó, Pane môj, len na seba spoliehať, lebo som poznal z Písma Tvojho, ako aj z vlastných skúsenosti, že spoliehať sa na človeka je neisté. Tá moja falošná istota ma priviedla k pádu, a len potom som poznal, že človek tu v svojich predsavzatiach sa má vždy spoliehať len na svojho Tvorcu. Aj Tvoj vyvolený národ Izraelský, keď si myslel, že je už sebestačný a spoliehal sa len na seba, prinieslo mu to len skazu. Teraz som už zakúsil v živote Božiu silu, a tak sa chcem odteraz spoliehať vždy len na Teba. Nech je to mementom všetkým, ktorí si myslia, že v svojom zmyšľaní pevne stoja, bez pomoci Hospodina iste neobstoja. Kriste Pane, Ty si naša nádej aj dúfanie. Vlievaj do našich srdc trvalé presvedčenie, že len Ty si tá pravá sila, na ktorú je v živote spoľahnutie. **Amen.**

Tibor Sabovik

nu zásluhu, tak je to ľudsky neuchopiteľné, neovládateľné. Síce počíta s nami, no na nás je nezávislé, pretože to nie je

Radosť ľudí dnes je rôzna a rôznej kvality. Ako veriaci však žijeme z moci vzkriesenia a z prítomnosti osláveného Pána.

Kráľovstvo z tohto sveta. Smie ale byť už teraz naším domovom a smieme sa v ňom tešiť zo života, do ktorého nás znovuzrodilo Kristovo vzkriesenie. Pre apoštola Pavla život, podmanený Kristom a Jeho evanjeliom, je doslova explóziou radosti. „Radujte sa v Pánovi vždycky, a zase len poviem: Radujte sa! Pán blízko“ (Fil 4,4-5). Už staré rabínske príslovie hovorí, že človek raz pri Poslednom súde bude vydávať počet z všetkých tých dobrých vecí, z ktorých sa mal tešiť, ale sa netešil. Radosť ľudí dnes je rôzna a rôznej kvality. Ako veriaci však žijeme z moci vzkriesenia a z prítomnosti osláveného Pána. Kiež radosť odtiaľ prameniaca je na nás viac vidno a je naozaj nákazlivou!

Ján Semjan

„Spravodlivému svitne svetlo a radosť ľuďom úprimného srdca“ (Zalm 97,11).

ostalo, čo ponúka iný pohľad na život, na pravé hodnoty a hlavne, čo by malo prinášať nádej. Ale sú to iba akési torzá, ktoré spolu dohromady nič netvorí. A už vôbec neznamenajú nič pre výzvy súčasného sveta. Trápime sa myšlienkami

tom. Kameň je odvalený, košíky s vonnými masťami a pohrebnými olejmi sú zbytočné. Čosi staré vo svojej úctyhodnej historickej štruktúre skončilo a je tu nové: nie ľudskými rukami vytvorené, Božie. Tak, ako človek na tom nemal žiad-

List písaný Efezanom (Apoštolova služba cirkvi 3,1–13)

„Preto som ja, Pavol, vášňom Krista Ježiša za vás pohanov. Počuli ste predsa o milosti, ktorú mi Boh podľa svojho plánu udelil pre vás, ako som v zjavení spoznal tajomstvo, o ktorom som už krátko napísal. Keď si to prečítate, môžete spoznať, ako chápem Kristovo tajomstvo. V iných pokoleniach nebolo ľuďom známe tak, ako sa teraz v Duchu zjavilo jeho svätým apoštolom a prorokom, že pohanovia sú skrze evanjelium spoludedičmi, spoluúdmi a spoluúčastníkmi prislúbenia v Ježišovi Kristovi. Ja som sa stal jeho služobníkom podľa daru Božej milosti, ktorú som dostal pôsobením jeho moci. Ja, najmenší zo všetkých svätých, som dostal tú milosť, aby som pohanom ohlasoval nevyzpytatelné Kristovo bohatstvo a všetkým objasnil, aký je plán tajomstva ukrytého od vekov v Bohu, ktorý všetko stvoril. Boh chce, aby sa teraz kniežatstvám a mocnostiam v nebesiach skrze Cirkev ohlasovala mnohovárná múdrosť Boha podľa odvekého ustanovenia, ktoré uskutočnil v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. V ňom sa odvažujeme i my vo viere pristupovať k Bohu slobodne a s dôverou. Preto prosím, aby ste neochabovali pre moje súženie za vás. To je vaša sláva.“

To, čo bolo povedané v druhej časti predchádzajúcej kapitoly, o jednote cirkvi, Židov i pohanov na spoločnom základe viery vo vykupujúce dielo Ježiša Krista, je čiastoč-

ne pokračovaním i tejto časti. Lenže hovorí o tom jednak ako o niečom novom – ako o tajomstve – ktoré akoby predtým bolo skryté, ale teraz bolo zjavené apoštolom, ale tiež jemu, Pavlovi, najmenšiemu spomedzi apoštolov.

Obsah tohto tajomstva je evanjelium, že „pohanovia sú skrze evanjelium spoludedičmi, spoluúdmi a spoluúčastníkmi prislúbenia v Ježišovi Kristovi“. Apoštolovo terajšie väzenie s tým súvisí. Je vášňom Krista Ježiša, za vás pohanov. Vyjadrenie je zrozumiteľné. Pretože hlásal toto evanjelium o nádeji v Ježišovi i pohanom, preto ho znenávideli Židia. Chceli ho zabiť, zachránil ho spočiatku Lyziáš – veliteľ rímskej pošadky, poslal ho do Cezarey, ale ani tam si

apoštol nebol istý životom, pretože neskorší miestodržiteľ Festus, ho bol ochotný – aby si získal priazeň Židov – vydať do ich rúk. Preto sa ako rímsky občan odvolal k súdu cisára v Ríme. Väzenie v Ríme, do ktorého sa po strastiplnej plavbe dostal, bolo síce mierne, ale bolo to väzenie. Ale on vie, že i tam nie je väzeň cisárov, ale väzeň Kristov, pretože vo viere rozumieme, že všetko, čo sa v živote s človekom deje, nevypadá z Božej ruky. A to, že je väzeň Kristov „za vás pohanov“, pokladá za milosť, ktorej sa jemu, najmenšiemu spomedzi

všetkých dostalo, aby Božie tajomstvo o vykúpení ohlasoval aj pohanom. Aj keď niektorým tajomstvám Božieho plánu zatiaľ nerozumieme, predsa rozumieme evanjeliu o Božej spásе pre všetkých, s rôznou minulosťou. Toto sa už teraz realizuje v cirkvi a skrze svedectvo cirkvi sa má tento Boží plán zvestovať všetkým a každému. A do tohto Božieho plánu zapadá aj Pavlovo väzenie. Preto kvôli jeho väzeniu nemajú kresťania ochabovať.

Ján Janovčík

POD LAMPOU

TRETÍ GROŠ – Ako sa s láskou postarať o svojich starnúcich rodičov (2.)

Keďže téma opatrovania vlastných rodičov je taká široká a spojená s množstvom emócií, problémov či otázok, rozhodla som sa písať túto recenziu štýlom vypichnutia myšlienok, ktoré majú čo povedať. Verím, že vám budú na vašej ceste nápomocné.

„Opatrovateľ, ktorý je pozitívne naladený a je plný sily, má väčšie predpoklady poskytovať kvalitnú starostlivosť, preto nie je sebecké vyhraď si čas aj na osobné potreby. Vyčerpaný opatrovateľ čelí pokušeniu správať sa neláskavo, no je potrebné si uvedomiť, že podstatný je cieľ – zachovať dôstojnosť a postoj úcty... Deliť sa o starostlivosť s niekym iným z rodiny alebo s odborníkmi neznamená zlyhanie... Ak nás Boh poverí nějakou úlohou, tak nás vždy volá k spolupráci s Ním (nevynímajúc oblasť, ktorej sa venujeme)... Nie sme zodpovední za šťastie toho druhého. Môže sa stať, že rodič, ktorého opatrujeme, nebude spokojný s našou

prácou, nech by sme sa akokoľvek snažili... Napriek tomu, že máme veľa povinností a nemáme čas si len tak sadnúť k rodičovi a počúvať príbehy, ktoré možno už niekoľkokrát opakuje, nezabúdajme, že zoslabnutý rodič prechádza ťažkým obdobím a skutočne ocení, keď sa bude počas svojho rozprávania môcť cítiť ocenený a dôležitý. Tento čas sa dá spojiť napríklad s načistením zeleniny, prísitím gombíkov alebo spríjemniť si ho šálkou kávy. Ľudia s demenciou sa zvyknú cítiť zanedbávaní, ľahko zabudnú, že ste ich boli navštíviť, že ste sa im venovali. Ak si však napríklad urobíte spoločnú fotku označenú dátumom a dáte si ju vytlačiť, predídete neprijemným situáciám. Zachovať si každodennú úctu ku človeku, ktorý je zmätený a stráca dobré spôsoby, môže byť ale skutočne náročné... Okrem televízie ste možno jediným sociálnym prvkom, zdrojom informácií či kontaktom so životom vonku. Preto je pravdepodobné, že si bude rodič,

o ktorého sa staráte, nárokovat' na váš čas a na vaše súkromie...

Keď nastane obdobie, že budete musieť svojho rodiča odvieť na toaletu či okúpať ho, je samozrejme, že budete pociťovať rozpaky. O čo viac ale váš rodič! Preto sa pokúste celú situáciu riešiť pokojne a s úsmevom. Konajte, akoby ste boli radi, že môžete načerpať nové skúsenosti... Pociť viny je ďalšia silná emócia, s ktorou zápasi mnoho opatrovateľov. Starám sa o rodiča málo alebo naopak venujem mu tak veľa času, že zanedbávam svoju rodinu – všetci máme sklón cítiť sa previnilo... Ustarostenosť nie je prejavom lásky a ani nám nijako nepomôže. Rovnako, ako aj pri iných problémoch spojených s touto životnou etapou, nás aj teraz môže podoprieť Božie Slovo: »O nič nebuďte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo svojich modlitbách« (Fil 4,6–7).“

V knihe sa dozviete o každej z týchto tém oveľa viac. Kniha taktiež venuje viac strán úmrtiu rodiča. Je možné ju zakúpiť v knižkovectve Martinus.

Monika Demeterová

Život ženevského reformátora Jána Kalvína sa po mnohých zápasoch dostáva do pokojnejšej fázy. Prehrami viacerých reformácií stratili svoju silu a odišli z vedúcich miest v Ženeve. Naopak, ako uvádza naša kniha, do mesta v húfoch prichádzajú bývať hugenotski Francúzi. „Týchto posledných deväť rokov Kalvínovho života bolo využitých k literárnej práci, k zdokonaľeniu zborovej organizácie, najmä vyučovacích a výchovných inštitúcií. K pastierskym a organizačným zásahom do európskych protestantských cirkví, ktoré prijímali Kalvínovu vodcovstvo, a k úsiliu o jednotu reformačných cirkví. Tiež politický vplyv Kalvína si zasluhuje pozornosť.“

Poznávame, že Kalvín nezaháľal a jeho život bol naplnený reformačnou činnosťou. Ženeva sa stala magnetom pre ľudí, ktorí hľadali pre seba každodenný život podľa Písma. Veľká rozhladenosť viedla reformátora k nadviazaniu stykov s inými protestantmi v Európe. Prejavoval veľké úsilie o zjednocovanie protestantov, napríklad v Anglicku, Holandsku či Poľsku, ktoré sa však nepodarilo tak ako by sám chcel. Nedospelo sa k dohode ani s luteránmi, rozdielna bola náuka o Pánovej večeri. „Z literárnej čin-

nosti má najväčšiu dôležitosť posledné, definitívne vydanie – *Institutio christianae religionis*, 1559. Je to najlepší, najšustavnejší a nábožensky najprenikavejší výklad reformačného posolstva. Stavbou, usporiadaním i rozsahom sa podstatne líši od prvého vydania z roku 1556, ale vnútorná línia Kalvínovej teológie zostala nezmenená.“ Stále nadšene učil, že Božie Slovo je norma pre život, ktorá musí platiť. Kniha *Kardinál a reformátor* sprítomňuje, že Kalvín žil a myslel svojou Bibliou. Aké je to pre nás kalvínov pozoruhodné i dnes! Svetový protestantizmus získal v Ženeve aj jeho zásluhou Akadémii, ktorú v čase rozmachu viedol Theodor Běza.

Dostávame sa k záveru života excelentného reformátora Jána Kalvína. Zomrel 27. 5. 1564, keď nemal ani 55 rokov. Vtedy ľudia nežili dlho, ale predsa jeho smrť vyvolala prekvapenie a žiaľ v radoch jeho priaznivcov. „Zomrel vyčerpaný ťažkou prácou, napätím v boji, zdeptaný chorobami a bolestným telesným utrpením. Mesiac pred smrťou, 25. apríla, ustanovil poslednú vôľu, v prítomnosti ženevského notára Pierra Chenelata – Najprv ďakujem Bohu, že mal zľutovanie so mnou, svojím úbohým stvorením, vyslobodil ma

z priepasti modloslužby, v ktorej som visel. Vyviedol ma na svetlo evanjelia a urobil ma účastníkom Svojho spasiteľného učenia, ktorého som nebol hodný. Nechal tiež nado mnou Svoje milosrdenstvo a znášal ma so všetkými mojimi chybami a slabosťami, pre ktoré som si stotisíckrát zaslužil, aby ma zavrhol.“

Pohnutý život Jána Kalvína v nás vzbudzuje obdiv. Dozrel bohatý klas jeho časnosti, keď spočinul v rukách svojho Spasiteľa. Jeho reč pred smrťou je krásou viery človeka v Trojediného Boha. „Ale nielen to, ale ešte viac, tak ďaleko ma sprevádzala Jeho milosť, že mňa a moju prácu použil, aby som šírila a zvestoval pravdu Jeho evanjelia. Preto prehlasujem, že chcem žiť a umierať v tejto viere. Nemám inú nádej ani dôveru než v tom, že ma z milosti prijal, a že na nej spočíva moje spasenie. Prijímam milosť, ktorú mi preukázal v Pánovi Ježišovi Kristovi. Opieram sa o zásluhu Jeho utrpenia a smrti, aby ňou boli pochované všetky moje hriechy, a tiež Ho prosím, aby ma ráčil obmyť a očistiť krvou tohto nášho veľkého Vykupiteľa, vyliatou za všetkých úbohých hriešnikov. Aby som sa mohol objaviť pred Jeho tvárou, Jeho obraz nesúc na sebe.“

Juraj Gajdošoci

MYŠLIENKY

Leto – čas oddychu?

Letné prázdniny sú dôležité nielen pre deti, ale dá sa povedať, že pre každého. Na toto obdobie sa sústreďujú letné dovolenky, či už spojené s cestovaním do vzdialenejších krajín, alebo len trávené v domácom prostredí prácami na záhrade, kto ako si to môže dovoliť. Ale každopádne je to čas, ktorý trávime inak, ako zvyšok roka.

Ale či dokážeme si aj odpočinúť? Dokážeme sa „vypnúť“ od svojich povinností, ktoré nás zafatajú? Veď aký iný zmysel by mal mať oddych? Aby sme načerpali novú silu k práci a vrátili sa k našim povinnostiam s novým odhodlaním a elánom. V dnešnej dobe je asi najväčším problémom a možno aj príčinou mnohých problémov vyčerpanosť. Keď sme vyčer-

paní, nemáme ani chuť, ani odhodlanie konať svoju prácu, ani bežné každodenné úkony. Robíme všetko len automaticky bez toho, aby sme mali z toho radosť. A tý-

ka sa to aj našich vzťahov, sme príliš unavení a vyčerpaní na to, aby sme sa starali o naše vzťahy, o našich blízkych, o našich

blízkych, o naše rodiny, o našich manželov-manželky, o naše deti. Robíme všetko bez radosti. Lebo sme úplne vyčerpaní. Preto je správne využiť letné obdobie, prázdniny či dovolenky ako správny čas k načerpaniu novej sily. Je veľmi potrebné oddych-

nuť si od všetkého. Stráviť čas inak, možno v inom prostredí, s inými ľuďmi, inými činnosťami.

Keď máme možnosť odpočinúť si, keď sa trochu vzdialime aj vnútorne, v myšli od toho, čo robíme denno-denne, tak sa k tomu môžeme vrátiť s novou energiou a s pozitívnym prístupom. Najlepšie ale je, keď vo svojom vyčerpaní, preťaženi, námahe, vo svojej únave nevynecháme Pána, ktorý najlepšie vie, čo nám treba.

On nám vie dať skutočné odpočinutie. To to potrebujeme najviac!

Aranka Csonthó

Synodná rada Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku na svojom 28. zasadnutí, ktoré sa konalo dňa 8. júna 2018 v Rimavskej Sobote, prijala nasledovné uznesenia verejného záujmu:

– Schválila zápisnicu 26. a 27. zasadnutia Synodnem rady.

– Schválila vyhlásenie celocirkevnej zbierky pre Reformovaný cirkevný zbor Štrkovec s cieľom výstavby farského úradu.

– Brala na vedomie, že senior Zemplínskeho reformovaného seniorátu Csaba Kendi s účinnosťou od 3. apríla na dobu neurčitú vymenoval za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Zemplín duchovného z Veľkého Kamenca Tamása Böszörményiho.

– Súhlasila s voľbou duchovného Viktora Hozáka do Reformovaného cirkevného zboru Viničky.

– Na základe návrhu komisie fondu budovania cirkvi Všeobecného fondu – doplniac tento návrh – na rok 2018 schválila vyplatenie nasledujúcich podpôr z fondu budovania cirkvi Všeobecného fondu: CZ Jelka (biblická súťaž pre deti): 300 eur, CZ Jelka (letný detský a mládežnícky tábor): 1800 eur, CZ Padáň (denný tábor): 0 eur, CZ Padáň (biblická súťaž): 100 eur, CZ Padáň (súťaž v prednese kresťanskej poézie): 100 eur, Komárňanský reformovaný seniorát (seniorátne podujatia 2018): 2100 eur, CZ Bátorové Kosihy (letné tábory v Bátorových Kosihách 2018): 1800 eur, CZ Komárno (rodinný vieroučný týždeň): 300 eur, Tekovský reformovaný seniorát (seniorátne podujatia a tábory): 400 eur, Gemerský reformovaný seniorát (seniorátne podujatia v roku 2018): 2200 eur, CZ Gemerská Hôrka (dejiny zboru – publikácia): 0 eur, CZ Chanava (letné programy pre mládež): 400 eur, Abovsko-turniansky reformovaný seniorát (seniorátne biblická súťaž 2018): 200 eur, Abovsko-turniansky reformovaný seniorát (seniorátne konferencia): 200 eur, CZ Nižný Lánec (zborový denný tábor): 0 eur, CZ Brzotín (gemerské evanjelizačné dni): 400 eur, CZ Vyšný Lánec (tiché dni): 200 eur, CZ Bidovce (zakúpenie diaprojektora na prácu s deťmi a mládežou): 0 eur, CZ Žarnov (detský tábor): 0 eur, Zemplínsky reformovaný seniorát (seniorátne podujatia v roku 2018): 1400 eur, CZ Beša (KOEN denný tábor pre deti): 0 eur, Michalovský reformovaný seniorát

(zvýšenie kvality kantorskej služby): 400 eur, CZ Michalovce (mládežnícke bohoslužby): 250 eur, Ondavsko-hornádsky seniorát (biblický výlet pre mládež a dorast – zima 2018): 100 eur, Ondavsko-hornádsky seniorát (biblický výlet pre mládež a dorast – jar 2018): 100 eur, Ondavsko-hornádsky seniorát (biblický výlet pre mládež a dorast – jeseň 2018): 150 eur, Ondavsko-hornádsky reformovaný seniorát: (podpora pastoračnej práce prideleného duchovného v nemocniciach): 150 eur, Ondavsko-hornádsky reformovaný seniorát (financovanie tlače 2. dielu učebnice Hojdanie v sieti): 300 eur, Ústredie diakonie (domácia opatrovateľská služba): 6615 eur, Oddelenie cirkevnej hudby (XIII. Celostátny detský spevácky tábor): 700 eur, Oddelenie cirkevnej hudby (XII. Celostátna súťaž v speve): 900 eur, Firesz (podujatia pre deti a mládež + ÉlesztŐ 2018): 3000 eur, Missio Reformata (podpora rodinám uväznených, účasť na konferenciách): 2000 eur, Zväz reformovaných žien (udržiavanie stykov so zväzmi reformovaných žien v Karpatskej kotline): 600 eur, RE-MI-DIA (zájazd do Debrecína): 400 eur, RE-MI-DIA (konferencia reformovaných rodín – KRR): 400 eur, RE-MI-DIA (letné biblické tábory pre deti a dorast): 1000 eur, Carmel centrum (Carmel Café 2018): 150 eur, Carmel centrum (Otvorená ruka 2018): 250 eur, Carmel centrum (biblický tábor pre deti): 200 eur, Carmel centrum (biblický tábor pre dorast): 200 eur, Carmel centrum (mládežnícky tábor): 200 eur, Carmel centrum (domácia opatrovateľská služba): 0 eur.

– Na základe návrhu kuratória Všeobecného fondu schvaľuje, aby zo stavebného fondu Všeobecného fondu boli na rok 2018 vyplatené nasledujúce podpory: Jelka (oprava a výmena oplatenia misijného centra Betlehem): 7000 eur, Imeľ (oprava kostola – hydroizolácia popri základov): 4800 eur, Šalov (výmena vonkajších okien a dverí kostola): 4100 eur, Rakytník (oprava veže kostola): 1000 eur, Lúčka (rekonštrukcia hromozvodu kostola): 2000 eur, Malé Trakany (zavedenie ústredného kúrenia): 3100 eur, Veľké Slemence (výmena okien kostola): 2200 eur, Svätuš (oprava zatekajúcej strechy kostola): 1200 eur, Novosad (výmena starých okien a dverí na farskej budove): 3000 eur, Nové Zámky (výmena okien a dverí na farskej budove): 3200 eur, Bretka (výmena okien a dverí

na kostole): 2800 eur, Páň (výmena okien a dverí na bývalej cirkevnej škole): 1500 eur, Veľká Bara (oprava schodov a chodníku kostola): 2100 eur, Byster (rekonštrukcia zvo-nov, elektrický pohon a osadenie): 1000 eur, Nižná Pokoradz (dokončovacie práce na vnútornej oprave kostola): 1000 eur, Peder (rekonštrukcia fary): 1500 eur. Synodná rada vyzýva predsedníctvo seniorátu, aby dodržalo a dalo dodržať termíny a nariadenia zákona. Predsedníctvo seniorátu má zabezpečiť, aby do 28. februára bola stanovená výška príspevku cirkevného zboru, do 31. marca boli na predpísaných tlačivách predostreté žiadosti cirkevných zborov navrhované na podporu, do 31. mája (dátum prípisu na účet cirkvi) aspoň polovica príspevku cirkevných zborov, do 31. októbra (dátum prípisu na účet cirkvi) zostávajúca čiastka príspevku cirkevných zborov bola uhradená na účet Všeobecného fondu. Pri zostavovaní poradia investícií na podporu, seniorátne valné zhromaždenie môže navrhovať žiadosti, ktoré disponujú zákonom predpísanými vlastnými zdrojmi vo výške jednej tretiny.

– Vyslovuje poďakovanie Lucii Kis za dlhoročnú obetavú prácu pri zostavovaní, redigovaní a distribúcii Kálvinista Szemle a Kalvínskych hlasov. Synodná rada bude pre zostavovanie, administráciu a distribúciu Kálvinista Szemle a Kalvínskych hlasov v 1. kole hľadať osoby spomedzi duchovných.

– Schválila, aby sa Reformovaný cirkevný zbor Horná Seč na vlastnú žiadosť s platnosťou od 1. januára 2019 stal dcérocirkevným zborom Reformovaného cirkevného zboru Levice.

– Brala na vedomie podanie Seniorátneho valného zhromaždenia Tekovského reformovaného seniorátu o situácii cirkevných škôl. Stratégiu potrebnú k duchovnému, duševnému a pedagogickému napredovaniu cirkevných škôl si Synodná rada želá zabezpečiť v spolupráci zástupcu biskupa Róberta Géresiho s Radou pre všeobecné vzdelávanie.

– Brala na vedomie, že senior Užského reformovaného seniorátu Viktor Kraus s platnosťou od 1. apríla 2018 na dobu neurčitú vymenoval za zastupujúceho duchovného do Reformovaného cirkevného zboru Veľké Slemence duchovného z Iškoviec Gergő Egriho.

– Súhlasí s voľbou duchovnej Erzsébet Szarvas do Reformovaného cirkevného zboru Rimavské Jánovce.

REFORMOVANÁ KREŠŤANSKÁ CIRKEV NA SLOVENSKU	Bratislav- ský seniorát	Komárňan- ský seniorát	Tekov- ský seniorát	Gemer- ský seniorát	Abovsko- turnian- sky sen.	Zemplín- sky seniorát	Užský se- niorát	Micha- lovský seniorát	Ondavsko- hornátsky seniorát	
Počet cirkevných zborov	320	28	32	47	54	43	38	18	25	35
– matkocirkevný	190	24	26	25	21	22	20	13	15	24
– dcérocirkevný	130	4	6	22	33	21	18	5	10	11

POČET ÚDOV CIRKVI	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Podľa sčítania ľudu (sen. údaje)	97 026	14 894	18 751	6 528	9 403	13 375	11 700	6 417	4 602	11 356
Podľa evidencie	60 257	9 865	12 414	4 576	5 341	7 541	8 386	3 720	3 858	4 556
S volebným právom	36 094	3 786	7 470	3 247	3 689	4 815	5 279	2 035	2 351	3 422

ÚDAJE O DUCH. ŽIVOTE	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Počet služieb Božích	25 326	2 647	3 075	2 481	2 612	3 645	3 608	2 260	1 999	2 999
– so sv. večerou Pánovou	2 113	198	247	306	310	307	251	114	155	225
Priemerná návštevnosť	31	39	37	20	14	33	33	42	42	40
– maďarsky	19 843	2 609	3 036	2 425	2 611	3 485	3 357	2 260	0	60
– slovensky	5 484	41	39	56	1	160	249	0	1 999	2 939
– nemecky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
– anglicky	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Počet pokrstených	822	136	167	43	64	96	97	73	54	92
– detí	772	125	149	38	61	91	97	69	53	89
– dospelých	50	11	18	5	3	5	0	4	1	3
– mužov	439	68	81	21	33	58	53	39	32	54
– žien	383	68	86	22	31	38	44	34	22	38
Počet konfirmovaných	536	54	110	22	41	50	79	53	57	70
– mužov	257	23	58	8	16	30	35	25	29	33
– žien	279	31	52	14	25	20	44	28	28	37
Počet sobášov	273	49	51	12	26	27	31	18	23	36
– čistých	79	15	12	3	11	4	12	12	3	7
– zmiešaných	194	34	39	9	15	23	19	6	20	29
Počet pohrebov	1 269	190	252	93	136	151	175	94	76	102
– mužov	640	86	135	44	59	74	80	53	43	66
– žien	629	104	117	49	77	77	95	41	33	36
Biblická hodina pre dospelých	164	26	25	20	14	21	19	9	10	20
Počet príležitostí	4 622	800	1 053	531	260	514	542	173	215	534
Biblická hodina pre presbyterov	56	5	13	3	4	8	9	7	2	5
Počet príležitostí	354	42	125	9	31	41	31	55	2	18
Biblická hodina pre mládež	52	9	10	2	1	6	7	2	7	8
Počet príležitostí	1 048	220	226	42	43	79	174	17	91	156
Zborový spevokol	81	10	15	7	13	7	10	4	8	7
Počet príležitostí	1 877	278	307	131	244	149	311	163	149	145
Nedeľná škola	92	20	16	9	3	11	12	3	6	12
Počet príležitostí	2 609	576	448	209	125	250	365	82	207	347
ZO Fireszu (zväzu mladých)	3	0	2	0	0	0	0	0	1	0
Počet príležitostí	18	0	8	0	0	0	0	0	10	0

ÚDAJE O DUCH. ŽIVOTE	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Výklad katechizmu	136	20	20	6	16	18	23	10	5	18
Počet príležitostí	2 239	328	355	184	374	266	316	215	59	142
Výuka snúbencov	107	20	18	3	10	13	17	5	3	18
Počet príležitostí	584	112	144	18	51	52	62	29	28	88
Pastoračná návšteva rodín	290	26	32	46	42	40	38	17	18	31
Počet príležitostí	3 960	624	833	484	323	502	521	262	129	282
Pastoračná návšteva v nemoc.	182	25	24	21	14	25	26	18	12	17
Počet príležitostí	994	194	147	164	36	171	124	42	46	70

ÚDAJE VÝUKY NÁBOŽ.	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Počet žiakov navštevujúcich náb. výchovu v škole	4 910	823	1188	204	598	445	772	442	199	239
– chlapci	2 384	401	589	94	278	231	387	204	88	112
– dievčatá	2 526	422	599	110	320	214	385	238	111	127
– po skupinách podľa ročníkov	1 243	238	339	6	252	40	150	190	19	9
– zlúčene	3 667	585	849	198	346	405	622	252	180	230
Počet skupín náboženskej výchovy v školách	550	116	121	25	53	61	86	30	27	31
– podľa ročníkov	156	49	43	4	28	6	9	14	2	1
– zlúčene	394	67	78	21	25	55	77	16	25	30
Počet škôl pôsobiacich na území cirkevného zboru	392	60	55	15	33	43	28	11	25	122
– základná škola 1–4. ročník	83	17	11	3	17	8	10	4	5	8
– základná škola 1–9. ročník	191	26	32	8	10	23	15	5	16	56
– stredná škola	119	17	13	4	6	12	3	2	4	58
Počet osôb navštevujúcich náb. výchovu v cirk. zbore	1 147	189	152	73	111	162	168	108	88	96
– chlapci	558	89	81	30	49	87	79	53	46	44
– dievčatá	589	100	71	43	62	75	89	55	42	52
Počet osôb vyučujúcich náb.	306	47	52	18	39	36	29	23	33	29
– duchovný	213	29	38	14	24	26	24	18	16	24
– katechéta	52	7	8	2	6	8	3	5	8	5
– bez kvalifikácie	43	11	6	2	9	2	2	0	9	2

ÚDAJE NEHNUTEĽNOSTÍ	SZRKE	Pozsony Komárom	Bars	Gömör	Abauj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.	
Počet budov na bohosl. účely	464	49	52	61	72	73	52	28	37	40
– dostavané v danom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
– chrám	300	26	28	43	53	40	38	18	24	30
– zborový dom	75	7	13		9	16	10	4	3	8
– zborová sieň	120	16	18	15	10	17	19	6	10	9
Rozostavané budovy na bohosl.	5	0	1	1	1	1	0	0	1	0
Počet fár	183	24	27	27	20	23	18	16	12	16
Počet školských budov	79	6	10	20	12	13	9	3	4	5
Počet hospodárskych budov	91	10	18	8	4	15	17	5	5	9
Počet iných budov	113	22	22	17	9	11	14	9	4	5

(Prameň: Kancelária synody)

Muži, od ktorých Boh veľa chcel Jonáš – prorok, ktorý dostal druhú šancu

Kedysi dávno žil muž, ktorý sa volal Jonáš. Bol Božím prorokom. Jedného dňa ho oslovil Pán Boh s neobvyklou požiadavkou. Mal ísť do mesta Ninive a proti onomu mestu vyriechnú strašnú obžalobu. Závažnosť hriechov, ktorých sa Ninivčania dopúšťali, totiž prekonalá únosnú mieru. Práve preto dostal Jonáš za úlohu oznámiť prísny rozsudok Boží. Ale Jonášovi sa nielenže nechcelo nikam ísť, vôbec nechcel počúvať Boha. Túžil totiž po tom, aby bolo mesto Ninive úplne zničené. Uvedomoval si, že Boh už mnohokrát prejavil veľké milosrdenstvo. A preto nechcel, aby Ninivčania dostali, čo i len možnosť zachrániť sa skrze pokánie. V duchu sa vzbúril voči Hospodinovi, pretože s Ním nesúhlasil. Keby mohol, tak by Pánu Bohu povedal do očí: *Nie, Pane, toto pre teba neurobím. Ani náhodou nepôjdem do Ninive. Nesúhlasím s tvojím rozhodnutím. Radšej urobím to, čo ja chcem.*

to, čo odo mňa Boh požadoval skrze slová Písma svätého. Napríklad som si vpravil: *Prečo by som sa mal pokoriť pred Hospodínom a prečo by som mal byť láskavý k ľuďom, ktorí mi mnohokrát ublížili. Nechcem im odpustiť. V tomto prípade Ťa neuposlúchnem, Pane.*

Ani Jonáš nechcel varovať Ninivčanov, pretože ich nenávidel. Dúfal, že keď sa stratí z dosahu moci Pána Boha, bude si môcť robiť, čo chce. Chcel ujsť pred Hospodina. Ale slová, ktoré nachádzame zapísané v 7. a 8. verši 139. žalmu nám zjavujú, aký márnny bol Jonášov pokus o útek: *„Kam by som mohol zájsť od Tvojho Ducha? Pred Tvojou tvárou kam utečiem? Keby som vstúpil na nebesá, tam si Ty; a keby som si ustlal v záhrobí, aj tam si Ty.“*

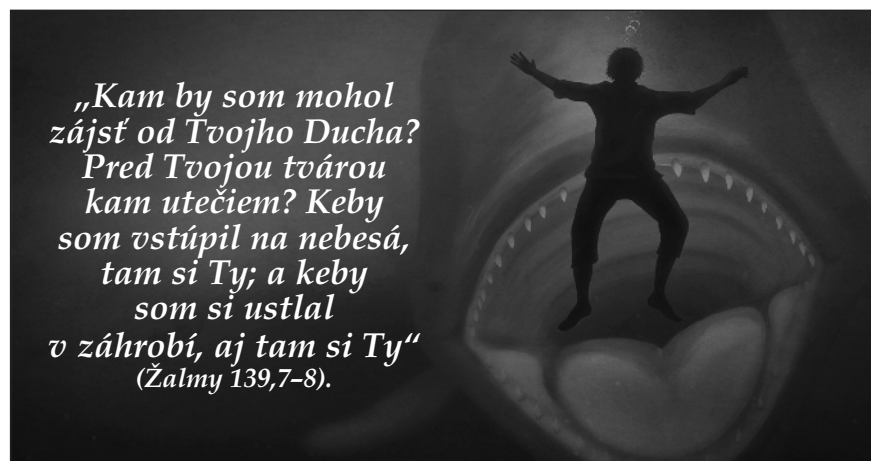
Hospodin na Jonášov pokus odpovedal tak, že rozpútal na mori veľkú búrku. Pán Boh tým naznačoval svojmu služobníkovi, že jeho konanie je nezmyselné. Jonáš si však

pečnú situáciu. Loď sa ale trieštla na kusy. Losovaním napokon určili vinníka. Jonáš musel vyznať svoju vieru a pôvod. Priznal tiež to, že chcel ujsť pred Bohom, aby nemusel splniť jeho príkaz. Avšak v kritickej chvíli bol ochotný prijať zodpovednosť za svoje previnenie. Preto povedal námorníkom, že ho majú hodiť do mora. A tak aj napriek tomu, že námorníci odhodlane bojovali s rozbúrenými vlnami, nemali napokon inú možnosť, než hodiť Jonáša cez palubu do mora. Hospodin však Jonáša nenechal zahynúť. Poslal veľkú rybu, ktorá ho pohltila, ale nezahubila. Zostal nažive v jej útrobach. Cesta k záchrane bola plná bolesti. Jonáš bol zachránený zázračným spôsobom. Boh zachránil svojho proroka aj napriek tomu, že si zasluhoval smrť, kvôli svojej neposlušnosti. Aj nado mnou sa Boh mnohokrát zmlieval. Dnes to chápem. Avšak dal mi tiež pocítiť bolesť a trápenie, aby som si uvedomil svoje zlyhanie. Moc Božia ma prinútila opustiť môj krutý postoj k blíznym. Skrze trápenie ma naučil láske.

Jonáš bol tri dni uväznený v útrobach veľkej ryby. Tam mal dosť času na to, aby si uvedomil svoj prvotný omyl. Až spätne pochopil, že jeho pokus o útek bol nesprávny. Vo chvíľach súženia poznávame podobne ako veľmi sme sa mýlili. Až vtedy sa pokoríme pred Hospodínom a vyznáme naše previnenia. Až vo vnútri veľkej ryby sa Jonáš úprimne modlil k Bohu. Aj keď bol pre okolitý svet mŕtvy, vďaka milosti Božej však mohol žiť. Vo chvíľach pokory spoznal, že Boh je dobrý a oľutoval svoju neposlušnosť. Napokon ho na Boží rozkaz ryba vyvrhla na breh a tak bol zachránený. A predsa odišiel do Ninive.

Zapamätajme si teda to, že ak nepôjdem cestou poslušnosti a lásky, Boh nás prevedie cestou utrpenia a dostane nás tam, kam chce. Budme teda ochotnými činiteľmi láskyplnej vôle Božej.

–pj–

*„Kam by som mohol zájsť od Tvojho Ducha? Pred Tvojou tvárou kam utečiem? Keby som vstúpil na nebesá, tam si Ty; a keby som si ustlal v záhrobí, aj tam si Ty“
(Žalmy 139,7-8).*

A tak Jonáš odišiel do prístavného mesta Jafa. Nastúpil na loď do odlahlého mesta Taršís a očividne sa snažil ujsť pred Pánom Bohom čo najďalej. Ale aj my vo svojich predstavách mnohokrát túžime uniknúť pred Hospodínom. Aj ja som sa vo svojej duši mnohokrát pokúšal ujsť pred Pánom. Najmä vtedy, keď sa mi nepáčilo

odmietal pripustiť chybu. A aj my, milí čitatelia, sme v tomto mnohokrát veľmi podobní Jonášovi. Odmietame si priznať, že naše svojvoľné konanie je často nesprávne.

Jonáš si bol istý, že mal pravdu. Miesto toho, aby sa pokoril, radšej zostúpil do podpalubia a tam zaspal. Kým spal, námorníci na palube urobili všetko, aby zvládli nebez-

deti sú všade rovnaké. Túžia po láske, pozornosti. Naučila som sa, že keď je horúco, treba kráčať pomaly. Keď je tma, stačí vedieť smer a kráčať. A chrániť sa pred komármi. Znovu som si uvedomila, že najdôležitejšie je každý deň chcieť opravdivo milovať Boha, seba a blíznym. Žiť svoj sen je nádherné! Zobúdať sa a zaspávať s úsmevom na tvári. Usmievať sa a nevedieť o tom. Prečo sa usmievate? Lebo som šťastná! Asi 20 rokov som snívala o Afrike. Po mnohých prekážkach to bol pre mňa dar a dôkaz, že Pán na mňa nezabudol. Mám i ďalšie túžby. Spolieham sa na Pána. Lebo On nezabúda.

ANKETA

Je leto, čas dovoleníek, oddychu. Odpoveď na anketnú otázku sa paradoxne uberá týmto smerom. Spýtali sme sa Jany Čížovej, ktorá strávila rok v Afrike ako učiteľka angličtiny, čo sa tam naučila.

V krátkosti by som mohla odpovedať i dvoma slovami – nič nové. Aspoň mám taký pocit. Prišla som do Afriky a cítila som sa ako doma. Všetko mi prišlo také normálne. Iste, väčšina ľudí bolo o dosť tmavších. Cesty boli aj neboli. Školstvo založené na celkom iných metódach. Architektúra. Strava. Jazyk. Angličtina. Podnebie. Všetko bolo iné. A pritom také blízke. Uvedomila som si, že

2. január 2018, 7:30

Po týždňovej sviatočnej dovolenke cestujem do práce. Na chrbte ruksak nabaleny na popoludňajší výlet medzi starých. Teším sa. Spoločne sa pokúsime čosi namaľovať, či tvoriť pomocou servítok a iného materiálu. Rozmýšľam, či som doma nič nezabudla, keď vtom mi zvoní telefón. Je to neznáme číslo. Dvímham v nie príjemnom očakávaní, že mi neznámy na druhej strane ponúkne akúsi službu. Ozve sa mi však ženský hlas, ktorý, keď sa presvedčí, že som to naozaj ja, povie: *Váš otecko je na tom veľmi zle. Dostal infarkt.*

V momente chytám paniku, začínam sa triasť, plačem. Na najbližšej zastávke vystupujem a padám na koléná. Je mi jedno, že za chrbtom na mňa pozerá množstvo cestujúcich. Je mi jedno, že mi z tašky vypadla termoska a odkotúlala sa. Pošepky volám: *Nie, Bože, nie, prosím, Bože, nie!* Vedomie, že moja mamka sedí práve v lietadle a smeruje za sestrou do Írska, ma desí. V slzách sa rýchlym krokom vydávam k bydlisku mojich rodičov. Tam niekde leží na zemi môj otec, pri ňom lekár, susedia. Len nikto z blízkych... Volám manželovi. Nedvíha. Trošku sa spamätávam a telefonujem späť na neznáme číslo. *Prosím, je môj otec pri vedomí? – pýtam sa a kráčam čoraz rýchlejšie. Je to ďaleko, nezvládla by som beh. Áno, je pri vedomí, len sa nedokáže ani pohnúť. Dám vám lekára, počujem. Chcem vedieť, kam ho nesú, kam mám za ním dojsť. Kráčam rýchlejšie a nahlas opakujem: „Bože, prosím, nie!“ Ešte jedna zákruta a vidím ich blok. Vďaka Bohu! Sanitka tam stále stojí! Bežím. Klopem na okienko sanitky, vysvetľujem, že som dcéra. Vpúšťajú ma dnu. Otec leží na posteli celý zakrvavený od pádu na zem. Trasie sa od zimy a šoku. Spoznáva ma. Hladkám ho po čele, po rukách. Prihovárom sa mu. Som pri ňom a pri ňom aj ostanem. V duchu sa modlím: „Bože, prosím, nech to prežije, prosím...“ Sanitka zastane v areáli nemocnice, čakáme na príjem. Prichádza môj manžel, ktorý sa mi medzitým dovolal. Nič nie je teraz dôležitejšie, ako ostať pri otcovi a modliť sa. Otec sa mi snaží vysvetliť, čo sa vlastne stalo. Chcel zísť z postele, no spadol. Pokúšal sa postaviť a spadol znova. Keď sa už viac nedokázal pohnúť, búchal o pomoc. Hodiny a hodiny ... Pri počúvaní mi trhá srdce, no ďakujem Bohu, že je pri vedomí. Pre-*

nášajú ho na izbu. „Dáš mi prosím piť? Som strašne smädný!“ Snažím sa nadvihnúť 90-kilové telo môjho otca. Pridržiavam mu fľašu pri ústach. Neudrží rovnováhu, bojím sa, že spadne. Neprestajne sa modlím. Podarí sa mi ho uložiť späť na posteľ. Strašne sa trasie. Hovorí nezmysly, tvár mu horí. Snažím sa nevsímať si sestričky, ktoré mi naznačujú, že mám odísť. Nemôžem, je predsa tak krehký! Absolútne odkázaný na druhých! Prichádza sestra, tentoraz ma naozaj vykazuje z izby. *Oci, budem na chodbe. Neodídem. Ak by si niečo potreboval, budem tu. Neboj sa!* hovorím.

Na chodbe pijem kávu. Ako dobre, že som si ju ráno naliala do termosky! Po hodine čakania počujem spoza dverí známy kašeľ. Sestrička vyprevádza môjho otca na WC. On chodí! Vďaka Bohu, on chodí! Prevezmem ho od sestričky a pomôžem mu dostať sa na záchod. Tam ho ale musím nechať samého. Veľmi sa bojím, že sa neudrží a spadne. Vďaka Bohu, všetko je v poriadku a otec pomalič-

stavia paraván a dajú môjho otca do poriadku. Ešte chvíľu mi dovidia pri ňom ostať. Opäť mu dám napíť a odchádzam na chodbu.

Milostou Božou ostal môj otec nažive. Mamka sa k nám vrátila ďalším možným lietadlom. Je silná a statočná. Vie sa o neho postarať. No počas dní, keď mi bolo vložené na plecía to ťažké bremeno opateru o môjho otca, sa vo mne čosi zmenilo. Cítila som, že nastupuje obdobie „splácania“ starostlivosti, ktorú mi obaja moji rodičia ako dieťaťu venovali. Som na to ale pripravená? Som schopná stať sa tou, ktorá bude silnejšia a rozumnejšia? Som pripravená na výmenu našich rolí? Kolkí ste na tom podobne? Kolkí krváca, keď vidíte, ako z vašich rodičov ubúda? Ako to všetko zvládnuť?

Práve v týchto dňoch sa ku mne dostala kniha, ktorej riadky sú pre mňa v tomto začínajúcom období veľkým povzbudením. Áno, ide o Tretí groš – kniha, o ktorej ste mohli čítať v predošlom čísle Kalvínskych hlasov a pokračovanie naj-

ky vychádza. Pomôžem mu na lôžko. *Počkaj oci, zem je mokrá, utriem ju, aby si sa nešmykol* – obrátim sa k otcovi. Utriem to a pomáham mu ľahnúť si, keď vtom ma napadne... *Oci, musím ťa prezliecť. Si mokrý.* Nechcem ho zahanbiť, aj keď obom je nám jasné, čo sa stalo. Začínam ho vyzliekať. Po prvýkrát vidím jeho zohyzdené nohy bez prstov – silná cukrovka, upchaté cievy. Cítim sa trápne a zahanbene a on tiež. Potrebujem to zvládnuť. No ako? Okolo ide sestra a ja ju prosím o pomoc. Zavolá na kolegyňu a prevezmú moju prácu. Som im neskuťočne vďačná. Pri nohách postele rozo-

dete aj v tomto aktuálnom. Kniha autor-ky, ktorá okrem starostlivosti o svojich starnúcich rodičov sama na vlastnej koži zažila, čo znamená byť odkázaná na pomoc a opateru iných. Možno, práve preto, že zažila vlastnú dlhodobú bezmocnosť, hanbu a obmedzenia, dokáže s láskou a porozumením rozprávať o veciach, ktoré sú mnohokrát naozaj ťažké a bolestivé.

A ja prajem vám i sebe, aby sme podobne, ako ona, dokázali s Božou pomocou v múdrosti a s úctou pristupovať k našim drahým, ktorí sa už bez nás nezaobídu.

–mr–

Tušický spevokol svojou úvodnou piesňou a senior **Juraj Brecko** privítali prítomných hostí, a tak aj otvorili prehliadku zborových spevokolov v Tušiciach v kultúrnom dome, ktorá sa konala 22. apríla 2018.

Úvodné slovo na tému *Chvilie občerstvenia*, ako aj sprevádzanie programom, mala na starosti ako moderátorka **Milena Česláková**. Privítala hostí z Michalovského seniorátu, spevokol z Lastomíra a ženskú hudobnú skupinu Rjabinuška z Trsteného pri Hornáde.

Ako prvý sa predstavil svojimi piesňami spevokol Jána Kalvína z Košíc, ktorý vedie kantor zboru brat **Gabriel Szakál**. Druhý vystúpil spevokol z Vajkoviec, vedený **Jánom Janovčíkom**. Pekne zladené spevokoly vyznali Pánovi chválu, a takto stále pripevávajú na Jeho oslavu.

Sestra Česláková a všetci prítomní tejto prehliadky privítali na pódiu aj hudobnú skupinu Rjabinuška, ktorá svojimi piesňami a hrou na mandolíny milo prekvapila obecenstvo. Je to skupina žien, ktorá pod vedením pani **Urbanovej**, ktorá je v pek-

nom pokročilom veku, obetavo nacvičuje hru na tomto peknom hudobnom nástroji.

Pani farárka **Mária Meňkyová** z Lastomíra dostala priestor na duchovné slovo, keď na tému spev a oslava piesňou priblížila život predošlých kresťanských generácií, ktoré piesňami zo Spevníka začínali svoj deň. Po týchto slovách sa ozvali tóny piesní spevokolu zboru z Čane, ktorý aj hudobne sprevádza zástupca biskupa, farár **Ján Semjan**. Svojimi piesňami sa ešte predstavil spevokol z Tušíc a na záver spevokol z Lastomíra.

Záverečné slovo k prítomným aj na základe textu z Knihy prísloví mal seniorátny kurátor **Ján Janovčík**, s poďakovaním pre všetkých za prítomnosť a udržiavanie duchovnej piesne na takejto úrovni. S tlmočením pozdravu od duchovnej **Noémi Bodnár** z Od-

delenia cirkevnej hudby senior **Juraj Brecko** odovzdal pamätané listy vedúcim zborov. Záverečnou piesňou č. 253 a pohostením pre prítomných sa ukončilo toto krásne stretnutie v Tušiciach.

Tibor Bajus

Výlet pre starších

Srdce na dlani – pod týmto mottom sa v prvé májové dni, pre starších Ondavsko-hornádskeho seniorátu, konal výlet na chatu Borda.

Hlavným dňom, kedy sa zišlo najviac bratov a sestier, bol 2. máj. Deň s pekným počasím sa začal raňajkami a potom piesňami spoločne spievanými so sprevádzaním hudbou brata farára **Jaroslava Szélesa** a seniora **Juraja Brecka**. Vtedy prichádzali aj ďalší účastníci výletu. Ako prvý, mal priestor na príhovor k prítomným pozvaný brat farár **Ján Janovčík**. Pozdravil prítomných s radosťou, že mu zdravotný stav ešte dovolil absolvovať cestu sem aj s pani manželkou. Zamýšľal sa nad textom z *1Mojž 2,18*. V tejto časti sa píše o Abrahámovi a jeho viere. Stojí pred Bohom a prosí za zachovanie Sodomy. On pozná hriechy Sodomy, ale to nerieši, hlavne prosí. Jeho viera sa prejavila až do krajnosti aj vtedy, keď dostal príkaz obetovať svojho syna. Pozná Boha ako spravodlivého, Jediného, má úctu k Nemu, ale vie, že môže prosiť o milosť za Sodomu, za iných. Takže Lót bol zachránený nie zo spravodlivosti, ale z milosti. Čo my kresťania môžeme urobiť pre tento svet, pre bližných? Modliť sa. Prosím Vás a napomínam na túto povinnosť voči druhým – ukončil svoj príhovor brat farár.

Pozvanie prijala a po prestávke oslovila prítomných aj sestra farárka **Andrea Korečková**. Jej zamyslenie bolo na základe slov z Písma, zo *Skut 9,36–39*. Vyzdvihla tiež vieru, a to Petrovu. Každý kresťan, ktorý verí, nesmie byť smutný. Ako je aj príkladom, keď Peter vyhodil plačky od Tabity. Aj my máme ísť a slúžiť v radosti. Každý máme svoje osobité poslanie. Možno sa nám to naše zdá nepodstatné, no pre druhého to môže byť dôležité. A keď už nič iné, tak je tu ešte modlitba, s ktorou môžeme poslúžiť iným. Dodala sestra farárka.

Srdce na dlani, a viera. To sú slová, alebo skutočnosti, ktoré sa na seba naväzujú. Takže aj odpoľudňajšie sedenie bolo na túto tému a svojím pohľadom poslúžil brat zástupca biskupa **Ján Semjan** slovami z listu Filemonovi. Veľká bola viera Pavlova, keď prosil za bývalého otroka Onezima, aby ho Filemon prijal späť, už ako brata. Je ochotný vziať sa aj majetku vo viere, že ho Filemon prijme. Štedrosť a striedmosť je charakteristika viery a zápas o život druhých. Zdôraznil brat farár **Semjan**.

Modlitbami a piesňami boli sprevádzané príhovory dňa, keď ešte večerný program viedol brat **Jaroslav Széles**.

Všetkým prispievajúcim aj organizátorom farárke **Marianne Slávikovej** a sestry **Zuzke Némethovej** patrí za to úprimná vďaka.

–tb–

Pán Boh sa k nám opäť priznal, keď po vytúženom daždi, ktorý prišiel počas týždňa, nám prichystal krásnu slnečnú sobotu. A práve sobota 19. mája 2018 patrila všetkým deťom a dorastencom Ondavsko-hornádskeho seniorátu. Tento rok sa stretli deti, dorastenci, ale aj dospelí zo zborov Bohdanovce, Čaňa, Byster, Skároš, Košické Olšany, Vyšný Čaj, Nižná Hútko, Tušice, Trebišov, Hraň, Sečovce, Parchovany, Bidovce.

Stretli sme sa v Bohdanovciach, kde nám miestny cirkevný zbor už piaty rok pripravuje výborne podmienky k uskutočneniu tohto stretnutia. Ďakujeme cirkevnému zboru, obzvlášť pani farárke **S. Vaščákovéj** za priestory základnej školy, občerstvenie, chutný guláš a ešte chutnejšie koláčiky. Počas stretnutia sme smeli Pánu Bohu spievať chvály, naučiť sa zhudobnený verš *Iz 61,3* pod vedením **Mariky Breckovej**. Vypočuli sme si biblický príbeh, ktorý deťom vyrozprávala **M. Čechová**, dorastencom zase Marika Brecková a **K. Žingorová**. Nechýbalo ani biblické zamyslenie pre dospelých nad textom *Iz 61*, ktorým nás sprevádzala pani farárka **M. Sláviková**, ktorá celé stretnutie detí a dorastu aj tento rok pripravila. Azda medzi najobľúbenejšie aktivity na týchto stretnutiach patria hry vonku, ktoré každoročne pripravuje **E. Slávik**. Neboli to hocijaké hry, pretože každá hra súvisela s biblickým príbehom, ktorý si deti najskôr vypočuli. A o tom aké bolo toto stretnutie nám povedali samotné deti.

Aký biblický príbeh si na stretnutí počul, prípadne čo ťa na ňom najviac zaujalo?

Miška: O Absolónovi a Dávidovi a zaujalo ma na tom, že syn bojoval proti svojmu otcovi. **Alžbetka:** Počula som príbeh o Absolónovi, ktorý bol zlý. Zaujalo ma, že sa mu ako vojakovi zamotali vlasy do konára stromu. **Lacko:** Príbeh bol o kráľovi Dávidovi, ktorý mal syna s krásnymi vlasmi a ten chcel získať trón svojho otca. **Oliver:** O Absolónovi, bol hrdý na vlasy a

vyšlo za ním von 50 ľudí a chcel zabiť Dávida. **Robko:** O ujovi, ktorý neviem ako sa volal, ale mal dlhé vlasy a bol veľmi pekný. Zvonku bol pekný, ale „znuka“ bol zlý. **Nina:** O Absolónovi. Išiel na mulici, zavesil sa vlasmi o konáre, desiati ho našli a zbili palicami. **Viky:** O Absolónovi, zavesil sa vlasmi o konáre na mulici. **Julka:** Počula som príbeh o Absolónovi, ktorý mal dlhé vlasy, ale keď mu ich žena v spánku ostrihala, tak mal krátke vlasy a stratil svoju silu.

Ktoré hry vonku boli pre teba najzaujímavejšie a prečo?

Miška: Hra, v ktorej sme museli hľadať 5 osôb a podať si s nimi ruku. **Alžbetka:** Hra telefón, lebo sa tam vymýšľali zaujímavé slová, ktoré boli smiešne. **Jakubko:** Hra Voz. **Lacko:** Najviac sa mi páčil vonku futbal. **Oliver:** Hra, kde sme museli priniesť dary. **Robko:** Keď sme búrali kužľky. **Nina:** Keď sme behali od koša do ihriska a keď sa vedúci hry otočil, museli sme zastať. Kto sa pohol, išlo sa odznova. **Viky:** Najviac sa mi páčilo, keď sme za určitý čas museli ísť zdravieť čo najviac ľudí. **Julka:** Páčila sa mi hra, v ktorej nás chytali a zbierali sme papieriky s písmenom „e“.

Čo sa ti tento rok na stretnutí páčilo najviac?

Miška: Páčilo sa mi všetko a že som tam mala kamarátky Eriku a Nelku. **Alžbetka:** Hry, pesničky a príbeh. **Jakubko:** Všetky hry. **Lacko:** Cesta autobusom. **Branko:** Hra Únik. **Danko:** Najviac sa mi páčili hry, najmä keď sme zbierali papieriky s písmenom A ako Absolón a veľkí chlapci nás chytali, potom keď sme hádzali kocku do krabíc a keď sme museli prebehnúť do cieľa, aby nás vedúci nevidel. **Dávid:** Najviac sa mi páčila hra: „duby, duby otočte sa...“ keď sme sa museli dostať na určené miesto tak, že sme sa mohli pohybovať iba keď sa na nás vedúci nepozeral. **Julka:** Páčilo sa mi všetko – téma, súťaž, piesne, dobré jedlo a že som bola s kamarátmi.

Spracovali: **K. Kozmová, S. Krajňaková**

Spomienka na Štefana Turnského

Brat Štefan Turnský sa narodil 17.1.1915 vo Veľkých Ozo-rovciach, do rodiny stolára a mal troch súrodencov.

Ludovú školu vychodil v Sečovciach, gymnázium v Košiciach. Ďalej študoval na bývalej Husovej čsl. ev. bohosloveckej fakulte v Prahe, no ale táto bola nacistami zatvorená. Svoje štúdiá na Slovenskej ev. bohosloveckej fakulte ukončil v Bratislave v júni 1940. Profesor Štefan Turnský pôsobil ako farár v Palíne, Stretave a neskôr tiež ako senior užsko-laboreckého seniorátu. Potom pôsobil ako misijný farár v Prahe, neskôr ako zborový farár v Bratislave.

Od roku 1950 pôsobí ako profesor na Komenského ev. bohosloveckej fakulte v Prahe, kde sa venoval najmä výchove a výučbe poslucháčov z našej reformovanej kresťanskej cirkvi. V roku 1954 získal doktorát teológie, v ktorom sledoval ekumenické motívy Jána Kalvína v jeho bohosloveckých prácach.

Už od začiatku na konferencii SRC v Amsterdame r. 1948 pracuje v ekumenickom hnutí a tiež v Kresťanskej mierovej konferencii. Pripravoval tiež dejiny našej reformovanej cirkvi, ktoré sa mu nepodarilo ukončiť. Pre potreby našej cirkvi preložil nám Druhé helvétske vyznanie viery. Bratovi Turnskému vždy bol Hospodin štítom, len v Neho dúfalo vždy jeho srdce.

A od toho Mocného dostal aj na tej krátkej životnej ceste, že sa mu podarilo naplniť mnoho úloh. Dňa 1.7.1973 vo veku 58 rokov poslúchol profesor Turnský hlasu svojho Pána, ktorý mu priniesol vyslobodenie z dlhej a ťažkej nemoci a povolal ho k sebe. Na pohrebe 6.7.1973 v krematóriu Praha–Strašnice slúžil Andrej Maťašík reformovaný farár, ktorý slúžil predtým v Barci a v Bratislave, na základe *Jer 31,13* zvestoval slovo Božie, ako aj jeho teologickú a výchovnú prácu. Pohrebných služieb Božích sa zúčastnilo veľa významných predstaviteľov protestantských cirkvi ako aj jeho žiakov. Slovenské delegácie zborov z Bratislavy zastupoval Andrej Maťašík a delegáciu z Palína Ján Janovčík. Zúčastnili sa aj farári Ján Čontofalský z Lastomíra a Juraj Mikloš z Lúčok.

Za Komenského fakultu sa rozlúčil brat dekan Amadeo Molnár, v krematóriu sa rozlúčil brat Ludovít Csémy a záverečné slovo potešenia tlmočil brat farár Bartička zo spořilovského zboru. Život a práca nás všetkých stojí pred súdom a milosťou Božou a cez všetky nedostatky, omyly a chyby môže sa náš život stať plným skrz vykupiteľské dielo Ježiša Krista, môže mať účasť na jeho plnosti a stať sa tak účinným a požehnaným pre všetkých nás. Ako jeho žiačik s láskou si na neho spomínam, vážim si ho a som Bohu za neho vďačný.

–tk–

Konferencia európskych cirkví.

V dňoch 31. mája až 6. júna sa konalo valné zhromaždenie Európskych kresťanských cirkví v Srbsku. Našu Generálnu cirkev zastupoval synodný radca pre zahraničné styky Attila Palcsó. Do komisie kresťanských cirkví zvolili delegátku našej cirkvi Zsuzsannu Répás.

Bratská cirkev. 31. mája až 2. júna sa konalo zasadnutie Synody Českobratrskej evanjelickej cirkvi v Litomyšli. Našu cirkev na ňom zastupoval zástupca biskupa Róbert Géresi a zástupca generálneho kurátora Ferenc Porubán.

Ďakovná bohoslužba. Dňa 3. júna vzdali vďaka zástupcovia Gemerského, Abovsko-turnianskeho, Zemplínskeho a Užského reformovaného seniorátu za to, že vďaka vláde Maďarska sa mohli uskutočniť výstavby a mohlo dôjsť k ukončeniu rôznych rekonštrukčných prác. Na ďakovnej bohoslužbe sa ako delegát ministerského predsedu zúčastnil Norbert Csányi, ktorý prečítal list štátneho tajomníka Árpáda Jánosa Potápiho. Bohoslužbou slúžil biskup László Fazekas na základe textu z Ez 37,1–14.

Doškoľovanie duchovných. V dňoch 11.–14. júna sa v Berekfürdő konalo celoštátne doškoľovanie duchovných našej cirkvi, ktorého prednášky boli zamerané na témy spojené s Rokom rodiny. Na doškoľovaní v osobitnej sekcii pracovali duchovní slovenských cirkevných zborov. Úvodnú bohoslužbu vykonal bývalý minister Zoltán Balog na základe 1Kor 14. Medzi prednášajúcimi bol docent Sándor Békési, ktorý prednášal o výzvach kresťanského života, profesor Juraj Bándy, ktorý mal prednášku na tému: Rodina v Biblii. Rita Pécsi, výskumníčka v oblasti výchovy, upozornila poslucháčov na otcovské vzory. Prednášal aj sociológ László Gyurgyík, ktorý na základe údajov zo sčítania obyvateľov poukázal na neustále sa meniacu situáciu rodín na Hornej zemi a poukázal na príčiny, ktoré týmto zmenám predchádzajú, a ktoré ich zapríčiňujú. Profesor Jenő Kiss z Kluja načrtol stav starostlivosti o rodiny v 21. storočí, liečebná pedagogička a psychologička Teréz Strédl mala pre duchovných a levitov prednášku na tému: Dieťa v rodine. Na bohoslužbe s vysluhovaním Svätej večere Pánovej zvestovali Božie Slovo duchovní Attila Lévai a Erika Šrojtová.

Ekumenická rada. 18. júna sa konalo zasadnutie Ekumenickej rady kresťanských cirkví na Slovensku v zasadačke Evanjelického biskupského úradu v Bra-

islave. Medzi témami odznel referát o stretnutí ministerky kultúry s Konferenciou katolíckych biskupov Slovenska a členov Ekumenickej rady cirkví na Slovensku. Na rokovaní sa hovorilo aj o financovaní cirkví, a tiež o personálnych záležitostiach Ekumenickej rady.

Bratské stretnutie. Dňa 22. júna biskup László Fazekas, zástupca generálneho kurátora Ferenc Porubán, synodný radca pre zahraničné styky Attila Palcsó a vedúci predstavitelia Užského a Zemplínskeho reformovaného seniorátu v Kráľovskom Chlmcu privítali delegáciu z dištriktu Királyhágómellék, ktorú viedol zástupca biskupa László Forró. V ten istý večer sa spoločne zúčastnili na otvárajúcom podujatí KassaÉRT a v sobotu predstavili hosťom vzácnosti spomínaných dvoch seniorátov. Potom si na spoločnom rokovaní vedúci predstavitelia cirkví spoločne referovali, vymenili si názory a skúsenosti v súvislosti s financovaním cirkví. V nedeľu sa viacerí členovia delegácie zúčastnili na bohoslužbách v niektorých cirkevných zboroch, kde slúžili duchovní členovia.

KassaÉRT. Bohoslužbou biskupa László Fazekasa sa v Košickom reformovanom kostole dňa 22. júna začalo stretnutie reformovaných kresťanov zo severovýchodu pod názvom: KassaÉRT. Hlavnou témou tohto kultúrneho stretnutia bola rodina ako Boží dar. Umelecké podujatie sa začalo vystúpením speváčky ľudových piesní Mártý Sebestyén, barokovej speváčky a cimbalmistky Judit Andrejszki, Bélu Szerényiho ml. a Domokosa Szerényiho. Uskutočnili sa detské prog-

Oznam

Môžete si objednať druhý diel učebnice Hojďanie v sieti. Je pripravený do tlače. Má 136 strán a 19 lekcí. Cena je rovnaká ako 1. diel – 5 eur. Objednávky prosím posielajte na: jurajbrecko@gmail.com.

Je možné objednať si ešte aj 1. diel učebnice (88 strán, 14 lekcí).

Kde sa dajú kúpiť alebo objednať knihy, na ktoré bola doteraz písaná recenzia?

Sheri Rose Shepherdová – *Mocnému bojovníkovi* – martinus.sk, zachej.sk

Billy Graham – *Na ceste k domovu* – martinus.sk; kníhkupectvo Brána, Košice

Ann Voskampová – *Cestou zlomenosti* – martinus.sk; kumran.sk

Timothy Keller – *Zabudni na seba a získaj slobodu* – zachej.sk; kníhkupectvo Artforum, Košice

ramy a Judit Écsi Polag mala „uspávací“ program. Spievala duchovná, speváčka ľudových piesní Gyöngyi Écsi, Boglárka Berkesi, Spevokol Fireszu Cantate Domino a hral Alex Berkesi. Podujatie sa skončilo kázňou seniora Gemerského reformovaného seniorátu Ákosa Róberta Nagya.

Projekt materských škôl. Dňa 26. júna rokoval biskup László Fazekas, zástupca biskupa Róbert Géresi a hlavný synodný radca Sándor Molnár s predstaviteľmi tých cirkevných zborov západného regiónu, ktorí sa zapoja do projektu materských škôl, aby zistili, ako stoja výstavby. Dňa 28. júna sa podobné stretnutie konalo v Reformovanom centre v Košiciach, kde sa vedenie našej cirkvi stretlo s predstaviteľmi cirkevných zborov zo Stredného a Východného Slovenska, ktoré sa zapojili do Projektu materských škôl.

Reformované dni Zadunajského reformovaného dištriktu. 29. júna sa biskup László Fazekas a generálny kurátor Vince Fekete zúčastnili na Reformovaných cirkevných dňoch Zadunajského reformovaného dištriktu. Prijali pozvanie na úvodnú bohoslužbu a na recepciu v Kaposvári.

Inštalácia. Dňa 30. júna sa v Szarvasi konala inštalácia biskupa Južného dištriktu Evanjelickej cirkvi Pétera Kondora, na ktorej sa zúčastnil biskup László Fazekas a generálny kurátor Vince Fekete.

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.

Šéfredaktor: László Fazekas

Redaktori: Lucia Kis, Andrea Korečková (andrea.koreckova@gmail.com)

Preklad a jazyková korektúra:

Erika Domonkošová

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:

930 10 Dolný Štál 386

E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Uzávierka je 15. dňa v mesiaci.
Tlačiarenská príprava: Lukács Kis
Tlač: Reproffset, Dunajská Streda
ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09